

“Espanya no serveix ni per anar a Eurovisió”

El periodista català Xavier Graset (Vila-seca, Tarragonès, 1963) presenta, amb l'andorrana Pati Molné, el programa '12 punts', que Televisió de Catalunya i Andorra Televisió coprodueixen per escollir la intèrpret i la cançó que durà el català per primer cop al Festival d'Eurovisió, que enguany se celebra a Istanbul el proper mes de maig.

No està previst que Xavier Graset sigui a Istanbul el 12 de maig per presentar la fase prèvia que Andorra haurà de passar abans d'arribar a la final del 49è Festival d'Eurovisió, però podria haver-hi sorpreses. Aquesta setmana i la que ve són les dues últimes del programa *12 punts*, que haurà servit per escollir la intèrpret —les Bis a Bis (Mar Capdevila i Ishtar Ruiz) o Marta Roure— que cantarà en català a Turquia. Durant dos mesos i mig, Graset ha representat la part catalana en un programa ideat per la productora El Terrat i que s'ha emès els diumenges, i ara els dilluns, en directe des de l'Auditori Nacional d'Andorra a Ordino. Del camí recorregut, el periodista destaca la complicitat amb l'equip i, en especial, amb la copresentadora Pati Molné i Josep Roca, que condueix l'apartat “Europassió”. Mentrestant, li ha quedat temps per continuar dirigint el programa *El món s'acaba* a Catalunya Ràdio i per escriure els articles que acompanyen les il·lustracions del dibuixant del *Diari de Tarragona* Andreu Faro, a *Aznarografia. Repàs de vuit anys d'AP*. Un llibre editat per Cossetània, que apareix aquesta setmana, i que tracta en clau d'humor els anys d'Aznar president, seguint la col·lecció iniciada amb els títols *Tanta Tinta Tonta* i *Tanta Tinta T'unta*.

—Ara que el programa *12 punts* encara la recta final, n'heu quedat satisfet?

—Molt, malgrat l'horari televisiu que ens ha tocat. Quan la productora

El Terrat em va venir a buscar, em feia por la pàtina de caspa o de cursileria que s'atribueix a Eurovisió. Abans d'acceptar ser-ne el copresentador volia que fos un programa del qual no em pogués penedir i que tingués les dosis de modernitat i de funció pública que em sembla que ha acabat tenint. Ho dic perquè, a la televisió pública catalana, no hi ha gairebé cap programa on algú pugui cantar en català durant dos minuts.

—Com és que El Terrat va pensar en vostè?

—Hi tinc una bona relació, malgrat que darrerament no havia fet televisió. L'últim programa va ser *Artèria 33* i no treballava per a ells. Potser hi van pensar perquè en el programa que dirigeixo a Catalunya Ràdio, *El món s'acaba*, toco força el tema de la música en català.

—Fa la impressió que TVC tiri molt de veta d'aquesta productora. Els seus “personatges” són en bona part dels programes i especials. Això no és negatiu?

—Per a la productora, no, perquè intenta col·locar al màxim de productes. El Terrat també té programes a Antena 3, Telemadrid, Euskal Telebista... També en el seu moment Gestmusic tenia dinou programes repartits per diferents televisions. Però és cert que no es notava... Aquí caldria corregir que els mateixos noms rodin tant. Em sembla, però, que El Terrat pot donar resposta a les exigències que li facin en cada moment, com en el cas de *12 punts*.

“Si volem que el català sigui una llengua de masses, cal que estigui en els espais on estan la resta de llengües de masses. No la podem reservar per a l’elit”

—Per què es queixa de la situació del programa a la graella de Televisió de Catalunya?

—Per l’impacte que va tenir *Operación Triunfo* a Televisió Espanyola. Allà feien un resum setmanal i el programa s’emetia en hora punta. A nosaltres ens ha tocat el diumenge a les 7 h de la tarda, l’hora de menys audiència en la història de TV3.

—Però aquests tres darrers programes s’han passat al dilluns, a les 11 h de la nit...

—Que tampoc no són dos quarts de deu... però vaja, suposo que és perquè TVC ha vist que era un programa força digne, on hi ha molts esforços, molts mitjans i una gentada de por.

—Potser és perquè a TVC tenen molta cura de no programar segons quin tipus de televisió...

—Sí, però també és cert que s’han fet programes com *El Talp* o *El Cim*, que s’acosten més a *reality show*. Suposo que l’experiència els ha demostrat que la música no funciona. Per això *12 punts* busca combinar les actuacions amb el format concurs. El projecte ha reunit un seguit de coses; la tria d’una cançó, una entrevista

d’algú que canta en català o vinculat amb Eurovisió i un tercer apartat on riem del festival.

—Amb tot, aquí hi ha una certa contradicció. L’anterior director de TV3, Joan Oliver, en presentar el programa semblava que es traïés una espina perquè Ràdio Televisió Espanyola mai no havia deixat participar TVC a Eurovisió...

—I és que, de fet, hi va Andorra Televisió. TVC s’hi implica perquè es cantarà en la nostra llengua.

—Aquesta participació és com la proposta del líder de Convergència i Unió, Artur Mas, de les seleccions catalanes?

—No. En primer lloc perquè la proposta de *12 punts* és anterior i no crec que ho sabés. Aquí queda molt clar que qui participa és Andorra. Per a mi, la gran metàfora de tot plegat és que després de 25 anys de democràcia, Espanya no serveix per a res, ni tan sols per anar a Eurovisió. Es podria haver inventat una fórmula on cada any es participés en una de les llengües oficials de l’estat. Al principi de la democràcia, a TVE s’emetien pel·lícules en català subtítolades, i ara això és impensable. És trist.

—Era necessari dur el català a Eurovisió?

—Si volem que sigui una llengua de masses, cal que estigui en els espais on estan la resta de llengües de masses. No la podem reservar per a l’elit. A mi em xoca que la canalla —els catalanoparlants i els que no ho són— cantí les cançons d’*Operación Triunfo* i que, en canvi, no hi hagi una cançó d’aquesta mena en la nostra llengua. Em sembla una mica estúpid el discurs dels que diuen que s’estimarien més que un escriptor en català guanyés el premi Nobel. Jo també! Però una cosa no exclou l’altra. El català ha de servir per a tot. El català és tan vàlid per fer ciència, cosa que temps enrere es negava, com per anar a Eurovisió.

—La finalitat és, doncs, omplir aquest buit?

—*12 punts* s’ha fet per celebrar una fita, que podríem considerar en certa manera històrica, perquè per primera vegada se sentirà cantar en català a Eurovisió i arribarà a 500 milions de persones. Això té la importància que li

vulguis donar. És més important que augmenti l’ús social del català que no pas que es canti en la nostra llengua a Eurovisió. Però aquest fet simbòlic pot tenir més efecte pedagògic que l’ús del català al Senat, posem per cas.

—El mateix que es busca amb les campanyes que animen els jugadors del Barça a parlar en català...

—Exacte. No diria que es prestigii la llengua, però se la situa en un espai que potser farà que molts habitants dels Països Catalans que no la parlen s’adonin que és la pròpia d’aquesta terra.

—Hi ha músics que s’han negat a participar en el programa?

—Sí, alguns de consolidats i altres dels que fan tasques de producció.

—S’ha trobat a faltar la presència d’un músic clau en la història de la no-presència del català a Eurovisió, com és Joan Manuel Serrat...

—No hem trobat data. Ha estat una decepció. La seva aparició hagués anat bé perquè d’una manera o altra aquell greuge ara quedarà superat.

—També s’ha trobat a faltar bona part dels músics catalans, que són molts, que han representat l’estat a Eurovisió...

—La llista és llarga, des de la Salomé o en Peret passant pel Sergio Dalma o en Marc Llunas. Hi ha hagut motius diversos per la seva absència. La Beth, en canvi, vindrà l’últim dia.

—A banda de casos puntuals, es pot interpretar que ha planat la mateixa por d’alguns esportistes a participar en seleccions catalanes perquè no se’ls aparti de la selecció espanyola?

—Això pot pesar, tot i que mai no s’ha dit clarament i el programa no ha fet mai ideologia.

—Us consta que de les Illes o el País Valencià hi hagi hagut alguna mena de seguiment, en els punts on arriba TVC?

—No, però des del programa s’ha intentat que s’hi impliquessin músics d’arreu dels Països Catalans. Per exemple, hem tingut en Tomeu Penya. També és cert que només hem fet dotze programes, i no dóna per a gaire.

—El format de *12 punts* és hereu del d’*Operación Triunfo*. Calia?

—De fet, l’interès per Eurovisió va renàixer arran d’OT i em sembla un

bon invent televisiu. A banda, en les mateixes bases es recomana que la selecció del cantant que representi les diferents televisions —perquè és un concurs entre televisions, no entre estats— es faci mitjançant un concurs. El que no s'ha fet és ensenyar el patiment dels participants en la fase de selecció, malgrat que va haver-hi un càsting previ entre una quarantena de persones. Quan vaig incorporar-me al programa ja només quedaven les Bis a Bis i la Marta Roure.

—Com han viscut les cantants el camí a Istanbul?

—Il·lusionades. El seu somni és cantar, que, de fet, ja és el que feien en diferents orquestres a Andorra, encara que no com a professionals.

—És perillós que, inconscientment, estableixin massa comparacions amb la projecció que han tingut alguns cantants d'*Operación Triunfo*?

—Es molt llaminer, però no sé si són conscients que el mercat català embogeix quan el senyor Bisbal treu un disc, però no fa el mateix quan l'artista és català. Encara que siguin Els Pets, que són dels que més venen. En general, a casa nostra, per por de pecar de provincians, es fa més cas a tot el que ve de fora. Qui més s'ha interessat pel tema d'Eurovisió ha estat *La Razón*, més que no pas els mitjans catalans.

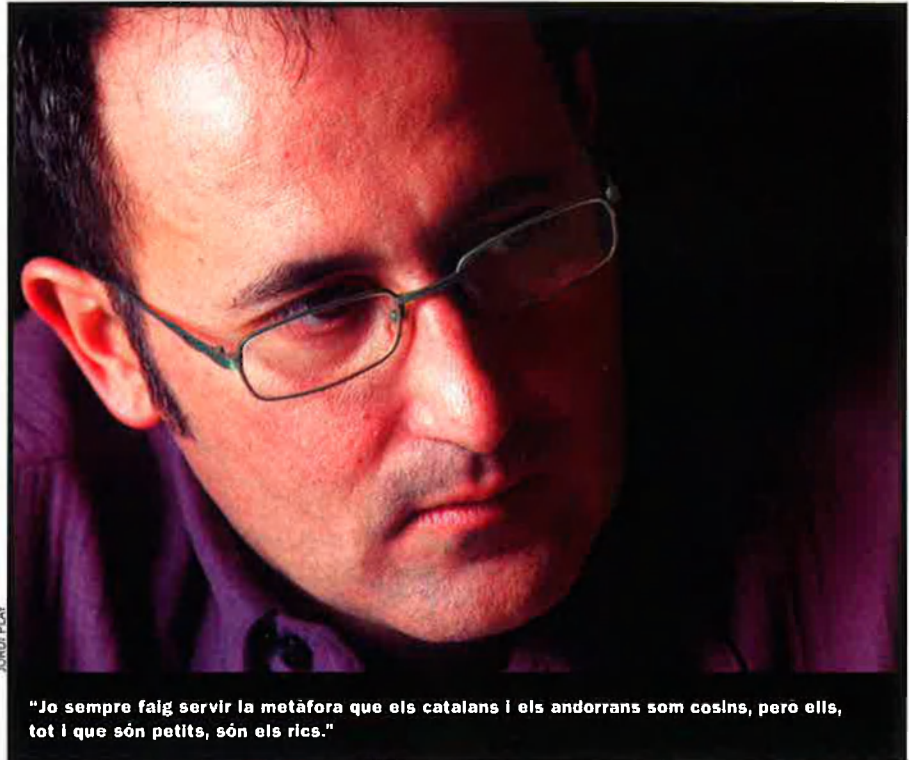
—Potser perquè hi ha possibilitats de competir al costat d'Espanya. Ara bé, Andorra, abans d'anar a la final, ha de passar a una fase prèvia. Per què passa això?

—Perquè hi ha hagut una gran demanda de participació i només es classifiquen els quinze primers de l'any anterior. Els altres vint-i-dos han de competir per una de les deu places restants. Per tant, pot ser que no es vagi a la final.

—ATV [Andorra Televisió] retransmetrà aquesta primera fase. TVC també?

—Encara no se sap. El que ja és segur és que RTVE no ho farà; per tant, la possibilitat hi és si se cedeixen els drets.

—Com reaccionarà RTVE si Andorra arriba a la final?

—Els cantants espanyols que hem entrevistat no tenen cap neguit, fins i tot ja compten que Andorra els votarà, potser per la condició sociològica del país. També hi haurà punts per a Portugal, és clar. Andorra viu del turisme.

—Com viuen els andorrans la realitat catalana?

—En el fons crec que tenen por de ser utilitzats o xuclats per Catalunya. Tenen molt la mentalitat de preservar el seu territori, la seva frontera. Parlem la mateixa llengua, i per a nosaltres això és una sort. En aquest cas s'ha demostrat. Jo sempre faig servir la metàfora que els catalans i els andorrans som cosins, però ells, tot i que són petits, són els rics. El nostre és un estat d'esquizofrènia. No sabem si hem d'estar contents o no quan Espanya té zero punts...

—Arribat el cas que Andorra accedeixi a la final, quedi en la posició que quedi, sap si el presentador de torn cridarà "Visca Andorra" o "Visca el català", a l'estil del "Viva España" de la Nina de fa dos anys?

—[Riu.] Si han de cridar alguna cosa, cridaran "Visca Andorra". Sempre hi ha el tema del patriotisme

d'Eurovisió, i això s'ha d'anar superant.

—El dia que s'esculli la cançó que representarà Andorra a Eurovisió serà el 15 de març, amb la ressaca de les eleccions generals... Qui les guanyarà? Qui les hauria de guanyar?

—El PP, per majoria absoluta. Tant me fa.

—Encara una darrera qüestió. Vostè dirigeix també el programa *El món s'acaba*, de Catalunya Ràdio. Fa poc que tenen nova direcció. Com veu el nomenament de Montserrat Minobis i dels altres càrrecs de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió?

—Semblava que aquesta vegada ho tenien tot més clar, però no ha resultat així. Tampoc no crec que els nomenaments s'hagin fet malament. En el cas de la Montserrat Minobis, no hi ha problemes, perquè coneix el mitjà, que és d'agrair. La diferència amb TV3 és que allí s'ha buscat algú de dins. A Catalunya Ràdio, com a molt, els recels poden venir perquè s'ha buscat algú de fora. Ara, Minobis ha configurat el seu equip a partir de gent que ja era a Catalunya Ràdio.

Joan Esculies